Γράφει ο Νίκος Ανδρινόπουλος

Υπάρχουν πάρα πολλές αναφορές και δημοσιεύσεις, συγγράμματα και πραγματείες για τη γνώση και τη διαχείριση της πληροφορίας.

Η πληροφορία όμως και η γνώση πότε είναι περισσότερο χρήσιμη;

Πώς μπορεί να αξιοποιηθεί για έναν η περισσότερους σκοπούς και για απαντήσεις, επιλύσεις σε προβλήματα.

Επίσης, ποια δομή θα πρέπει να έχει στην παρουσίασή της προκειμένου να μπορεί να ενταχθεί και να είναι διακριτή σε ευρύτερο περιβάλλον για να χρησιμοποιηθεί για σύνθεση, σαν ένας κρίκος σε αλυσίδα νέας γνώσης ή προϊόντος – εργαλείου;

Τέλος, πότε είναι καλύτερα αξιοποιήσιμη σαν στοιχείο διάδοσης, διάχυσης (φιλική, κατανοητή)

Όταν πληρεί τις προϋποθέσεις αυτές θα λέγαμε ότι έχει προστιθέμενη αξία, γιατί είναι εργαλειακή, δηλαδή είναι μία μορφή απάντησης σε μία ή περισσότερες ερωτήσεις.

Σαν ένα παράδειγμα θα μπορούσαμε να πάρουμε τα ΦΕΚ που περιγράφουν τις δι - υπηρεσιακές διαδικασίες και να τα δώσουμε σε μορφή συχνών ερωτήσεων – απαντήσεων για να δούμε τη δυνατότητα που έχουν για να λύσουν απορίες στους αποδέκτες, αλλά και την αυξημένη αποδοχή – διάδοση – διάχυση.

Το ενεργητικό και το παθητικό της γνώσης

Η γνώση σε σχέση με τα παραπάνω θα μπορούσε να χωριστεί σε παθητικό και ενεργητικό.

Η γνώση που αποτελεί παθητικό για έναν οργανισμό ή ένα άτομο ή μία βάση δεδομένων, απλά καλύπτει χώρο στη μνήμη, αλλά δεν μπορεί να αξιοποιηθεί σαν στοιχείο για να απαντήσει σε ερωτήματα και δεν έχει τη μορφή που μπορεί να ενταχθεί σε έναν ευρύτερο συνθετικό σχηματισμό με λογική δομή, για να απαντήσει σε προβλήματα ανώτερης ιεραρχίας που χρειάζονται περισσότερες συνδυασμένες πληροφορίες.

Για να δώσουμε ένα παράδειγμα, το ψηφιοποιημένο αρχειακό υλικό μίας βιβλιοθήκης, το οποίο δίνεται χωρίς δομή, τιτλοποίηση, μελέτη για μετάβαση από το πιο γενικό ερώτημα στο πιο ειδικό ή αντίστροφα, ή με κάποιο άλλο **λογικό κριτήριο αναζήτησης** τείνει να είναι περισσότερο παθητικό παρά ενεργητικό.

Όσο περισσότερο είναι επεξεργασμένη με λογικά κριτήρια αναζήτησης, τίτλους, κεφάλαια, ερωτήματα, μπορεί να υποδιαιρεθεί σε υποσύνολα με βάση κριτήρια

αναζήτησης και να επανασυνθεθεί με άλλη δομή για να απαντηθούν άλλα πιο σύνθετα ερωτήματα τόσο περισσότερο **τείνει να γίνεται «ενεργητικό»**.

Πνευματικό κεφάλαιο και διαχείριση γνώσης

Όταν λέμε ενεργητικό της γνώσης εννοούμε «πνευματικό κεφάλαιο», το οποίο έχει προστιθέμενη και διαχρονικά αυξανόμενη αξία σε έναν οργανισμό και μια επιχείρηση.

Σε μια βιομηχανική κοινωνία κινητήριες δυνάμεις της ανάπτυξης θεωρούνται αυτές της παραγωγής και του κέρδους μέσα από τη χρήση μηχανημάτων και ενέργειας.

Σε μια μεταβιομηχανική κοινωνία κινητήριες δυνάμεις θεωρούνται αυτές της γνώσης και της

πληροφορίας, καθώς η παραγωγή της γνώσης και η επεξεργασία της πληροφορίας προωθούν την οικονομική ανάπτυξη.

Αυτό το γνωστικό ενεργητικό (knowledge assets) της επιχείρησης είναι το μόνο διατηρήσιμο συγκριτικό πλεονέκτημα.

Λ.χ. το πνευματικό κεφάλαιο μίας επιχείρησης (που αποτιμάται και λογιστικά) θα μπορούσε να είναι η ικανότητα με βάση την καταγεγραμμένη εμπειρία των στελεχών της (που συγκεντρώνεται σε βάση δεδομένων με στοιχεία – περιγραφή προβλημάτων και απαντήσεις) να επιλύει με τον καλύτερο τρόπο τα προβλήματα των πελατών της, τα εσωτερικά της προβλήματα (λήψη διοικητικών αποφάσεων) διαχρονικά.

Ο μελλοντολόγος άλβιν Τοφλερ είπε κάποτε ότι στο μέλλον «ο αναφαλβητισμός δε θα μετράται με βάση αυτούς που δεν μπορούν να διαβάσουν και να γράψουν, αλλά με βάση αυτούς που δεν θα μπορούν να μαθαίνουν και να ξαναμαθαίνουν. Οι δημοσιογράφοι που κάλυπταν τα συνέδρια των δύο μεγάλων κομμάτων, για πράδειγμα, έπρεπε να γράφουν, να στέλνουν κείμενα στις ιστοσελίδες των εφημερίδων τους, να τουιτάρουν, να παρακολουθούν τα τουιτ των άλλων, να ετοιμάζουν βίντεο και να γράφουν ένα τελικό άρθρο για την εφημερίδα. ΄Οποιος θέλει να γίνει σήμερα δημοσιογράφος σε μια μεγάλη εφημερίδα, πρέπει να εργάζεται σκληρότερα, εξυπνότερα και να καλλιεργεί ταχύτερα νέες ικανότητες.

«Διοικώ ντας της γνώ ση»

Ο όρος «διοίκηση γνώσης» χρησιμοποιείται – πολλές φορές με ασάφεια – για να περιγράψει ένα μεγάλο αριθμό επιχειρηματικών πρακτικών και προσεγγίσεων που αφορούν τη δημιουργία, την επεξεργασία και τη διάχυση γνώσης. Πολλοί αναλυτές του μάνατζμεντ θεωρούν ότι ο όρος αυτό αποτελεί αξύμωρο, στο βαθμό που είναι εξαιρετικά δύσκολη (αν όχι αδύνατη) η εφαρμογή τεχνικών και συστημάτων διοίκησης σε κάτι που δεν είναι χειροπιαστό και βρίσκεται κυρίως στη γνώση που έχουν οι άνθρωποι.

Η δια βίου μάθηση είναι πλέον το κλειδί για να εντάσσεται κανείς στη μεσαία τάξη και να παραμένει εκεί.

Με μία βάση όπου έχουν συστηματοποιηθεί τα προβλήματα, τα νέα στελέχη μπορούν να ανατρέξουν για απαντήσεις σε θέματα, οι οποίες έχουν προκύψει από εμπειρία παλαιότερων στελεχών. **Η καμπύλη μάθησης** της εταιρείας ή του οργανισμού μετατοπίζεται συνολικά προς τα πάνω με ένα σύστημα διαχείρισης γνώσης.

Αντίθετα, η γνώση

Παθητικό = Πληροφορίες που καλύπτουν χώρο σε Η/Υ, διαδίκτυο και μνήμη και δεν δίνουν κατευθύνσεις για επίλυση προβλημάτων

Ενεργητικό = Δομημένες απαντήσεις – λύσεις σε προβλήματα

Συνεπώς, η εργαλειακή διαχείριση της γνώσης είναι η μεθοδολογία που την κάνει ενεργητικό

Συνεπώς, η εργαλειακή διαχείριση της γνώσης είναι η μεθοδολογία που την κάνει ενεργητικό

Η πληροφορία, μόνο υπό προϋποθέσεις συνιστά γνώση.

Η πληροφορία ακατέργαστη είναι το προϊόν κάποιων άλλων που δεν είναι απαραίτητα χρηστικό για εμάς, για τον καθένα.

Η επεξεργασία και η σύνθεση των πληροφοριών μπορεί να συνιστά ένα νέο εργαλείο, ένα νέο προϊόν, το οποίο έχει προστιθέμενη αξία.

Υπό αυτή την έννοια, μια δεξαμενή σκέψης, ένας δικτυακός κόμβος και ένα wiki θεωρείται ένα νέο προϊόν. Η δείκτης επιτυχίας είναι το κατά πόσο απαντάει αποτελεσματικά σε ερωτήματα και δίνει λύσεις.

Διαδικασία παραγωγής εργαλειακής γνώ σης

Η πρωτογενείς γνώσης

Δευτερογενής γνώση = μεταποίηση

Εργαλειακή γνώση = μαθησιακό σύστημα, σύνθεση γνώσεων

Διάχυση – διάδοση γνώσης = Αλληλεπίδραση

Η λογική των wikis